

СТАНОВИЩЕ

От: проф. днк. Маргарита Николова Карамихова, почетен професор на ИФ към ВТУ, „Св. св. Кирил и Методий“ (пенсионерка), хабилитирана в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност професор, по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, обявен в ДВ бр. 51/05.06.2026 г., с единствен кандидат доц. дн. Стефан Иванов Дечев.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Тази оценка се основава на предоставените от кандидата данни и на личните наблюдения, и преценки, които съм направила през годините. От представените документи става ясно, че резултатите от работата на кандидата надхвърлят многократно минималните национални изисквания и изискванията за заемането на позицията професор на Нов български университет.

Съгласно с реда за кандидатстване е предоставен пакет от документи, удостоверяващи научното развитие на кандидата, в това число и съответните научни публикации, цитирания и развити/ водени лекционни курсове. На базата на представените документи има всички основания да се заключи, че процедурата по обявяването и провеждането на конкурса е осъществена в пълно съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Закона за висшето образование, както и с актуалната Наредба за развитието на академичния състав в Нов български университет. Даденият по-нататъшен ход на процедурата изцяло отговаря на изискванията на посочените нормативни актове.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Като хабилитационен труд кандидатът представя монографията „Между простонародните ястия и гозбите на Цариград. Храненето и кухнята в Османска България и околните земи (от 30-те години на XIX в. До 1878 г.)“. С., РИВА, 2025 г. На впечатляващите

575 стр. той проследява и анализира изключително динамичен период на промени в храната и храненето в Европа и на Балканите. Привлечени са достъпните документи и е предложен критичен прочит на вече публикувани текстове. Трудът е изцяло приносен.

Ст. Дечев е включил и монографията „Съединението срещу Задкулисието. Политика и памет (1885-1998)“. Пл., Жанет 45, 2025 г. Това задълбочено изследване, както и предложените за конкурса 6 студии и 13 статии пряко кореспондират с лекционните курсове на кандидата.

Представеният хабилитационен труд и публикуваната монография изпращат особено важни послания. Те градят у читателите чувството за принадлежност и стабилна идентичност, предлагат важни гео-политически ориентири, без излишен патос и опасен романтизъм. Тези послания са особено важни за студентите.

Важно е да се подчертае оригиналният характер на всички текстове. Авторът е цитирала коректно използваните публикации и източници. Не откривам никакви варианти на използване на изкуствен интелект или плагиатство.

Представените документи свидетелстват за впечатляващ брой цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове от 2007 г. до днес. Респектират имената на българските и световни учени, които се облягат на постиженията на Ст. Дечев.

Географията и тематиката на академичните проекти, в които участва кандидатът са респектиращи. Всеки от тези проекти, включени както в европейското поле на знанието, така и в САЩ, кореспондира с академичната му продукция и намира реализация в лекционните му курсове.

III. Учебна и преподавателска дейност

Въпреки краткото време, в което доц. дн Стефан Дечев е на основен трудов договор в Нов български университет и произтичащите от това ограничения е редно да коментирам работата му в него. Съгласно със Закона и с Правилниците за приложението му е прието уважаемото Жури да вземе предвид факта, че той има дълъг преподавателски стаж в ЮЗУ. Важно е да се отбележи и опитът му като гостуващ преподавател в престижни европейски университети.

Кандидатът по конкурса за професор в НБУ е водил следните курсове като хоноруван

преподавател през академичната 2022/2023 г.: „Власт и господство в световна перспектива“ и „Работа с архиви, каталози и статистически материали“. След назначаването му като доцент в НБУ (2023 - 2026 г.), той води 7 наследени, 5 авторски курса и две практики.

Познавайки изследователската палитра и ораторското майсторство на кандидата, както и свободното му ползване на чужди езици, подпомогнато от активната му изява в европейското поле на познанието, убедено твърдя, че и наследените академични дисциплини са обогатени с актуални методически и методологически познания, които само ще са от полза за студентите в НБУ. На разположение на студентите е и учебното помагало „Скритата история. Полемики“. С., Парадокс, 2019 г.

Кандидатът е ръководил успешно трима докторанти, което потвърждава качествата му на научен ръководител.

IV. Административна и обществена дейност

Името и академичното присъствие на доц. дн. Дечев са достатъчни за привличане на студенти в НБУ. Впечатляващите му медийни изяви и увлекателните му текстове са гаранция за поддържане на имиджа на Университета.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам доц. дн. Дечев от академични форуми, на които винаги ни е впечатлявал с новите и неизследвани или – погледнати през нова призма изследователски полета, които системно и продължително са идеологически манипулирани. Негови текстове съм включвала в преподавателската си работа и продължавам да предлагам на студентите във ВТУ „Св. св Кирил и Методий“. Майсторското му боравене със широка палитра от методи и методологии е пример, който е редно да достига до следващата генерация изследователи.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

За този конкурс е необходимо да се подчертае изключителната теоретична подготовка и широко дефинираното изследователско поле на кандидата, който надхвърля тесните, остарели рамки на академичните дисциплини от ПН 3.1. и 2.2.

Доказаните качества на доц. дн Стефан Дечев не само в България, а и в чужбина, както и резултатите му като научен ръководител на докторанти, са ключови за оценката му

като социален/ културен антрополог. С авторските си лекционни курсове той категорично въвежда международни образователни стандарти в НБУ.

За краткото време, в което доц. Дечев е на основен трудов договор в НБУ той постига висока степен на интеграция в департамент „Антропология“ и активно участва в академичния живот на Университета.

Заключение:

Наукометричните данни на кандидата не само отговарят напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност **професор** на ЗРАС и наредбите към него, но дори впечатляващо ги надхвърлят. Кандидатът има значителен преподавателски опит и доказани умения успешно да ръководи бакалавърски, магистърски и докторски тези. Научната продукция на кандидата е изцяло с приносен характер. Научните му изследвания са обвързани пряко с приложението им в образователната система и са в унисон със стратегията за научно и преподавателско развитие на Нов български университет. Насоките на изследователските интереси на кандидата отговарят напълно на плановете на Университета и предвижданите курсове за **професор**, който ще бъде избран по настоящия конкурс. Изследователските полета, развивани от кандидата и притежаваните от него компетенции, биха предоставили на младите хора възможността за натрупване както на теоретични познания, съзвучни със съвременното развитие на науката, така и в практически план, с оглед на бъдещата им реализация.

Всичко това ми дава основание да дам **изцяло положителна оценка** и да предложи доц. дн. Стефан Дечев да бъде избран за **професор** в НБУ по настоящия конкурс. Смятам, че са удовлетворени съвкупността от критерии и показатели за придобиването званието „професор“, съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Закона за висшето образование, както и с Наредбата за развитието на академичния състав в Нов български университет. Предлагам Научното жури да гласува положително и доц. дн. Стефан Иванов Дечев да бъде допуснат до избор за професор в Академичния съвет.

Дата: 23.09.2026 г.

Подпис

Проф. дн М. Карамихова